

POHJANTÄHDEN ALLA ON HYVÄ OLLA.

Vuosikertomus 2007

POHJANTÄHTI KESKINÄINEN VAKUUTUSYHTIÖ
Keinusaarentie 2, PL 164,
13101 HÄMEENLINNA
Puhelin (03) 626 71
Y-tunnus 0146905-4, kotipaikka Hämeenlinna

---

112. TOIMINTAVUOSI 2007

Sisällysluettelo

Toimitusjohtajan katsaus	3
Hallituksen toimintakertomus vuodelta 2007	6
Rahoituslaskelma.....	13
Tuloslaskelma	14
Tase	15
Liitteet.....	17
Tilintarkastuskertomus	31
Hallinto	32

Yhtiön virallinen tilinpäätös on nähtävissä pääkonttorissamme,
Keinusaarentie 2, Hämeenlinna

TOIMITUSJOHTAJAN KATSAUS

Pohjantähden vuosi 2007 oli työntäyteinen ja toiminta jatkui virkeänä. Saavutimme voitollisen tuloksen ja vakavaraisuutemme parani huolimatta erityisesti vuoden lopulla vallinneesta epävakaasta sijoitustilanteesta. Sijoitustoiminnan nettotuotto oli 3,5 %. Sijoitusten oikea hajauttaminen ja riskin tunnistaminen auttoivat välttymään merkittävilta menetyksiltä. Maksutulo kasvoi 3,8 %, mitä voidaan pitää hyvänä huomioiden, että Pohjantähden tekemät maksunkorotukset sekä yksityis- että yritysvarakuutuksissa olivat minimaaliset. Korvausmeno pysyi kohtuullisena ja vahinkosuhte laski 70 %:iin. Hyvä riskienhallinta tuottaa tulosta. Liikekulukehitys säilyi maltillisena, vaikka yhtiön palvelua tukevat kehityshankkeet vaativat kuluneena vuonna erityistä panostusta.

Perusajatuksemme on, että voimme räätälöidä kullekin asiakkaalle juuri hänelle sopivan palvelupaketin. Painotamme henkilökohtaista palvelua, vaikka kehitämme myös puhelin- ja internetpalveluamme. Vakuutus- ja korvauspalvelumme toimii laajan konttoriverkostomme ja asiamiestoiminnan ansiosta tehokkaasti. Palvelemme asiakkaita 46 palvelupisteessä läpi Suomen. Uusimpia palvelupaikkakuntiamme ovat Riihimäki, Salo ja Äänekoski. Varaudumme palveluverkostomme laajentamiseen myös tulevaisuudessa.

Vuoteen 2008 siirryimme luottavaisina. Ymmärrämme vastuumme asiakkaidemme vakuutusturvan hoitamisessa. Kehitämme palveluamme, toimintatapojamme ja tuotteitamme mahdollistaaksemme tavoitteenamme olevan henkilökohtaisen, osaavan ja ystävällisen vakuutusasiakkaan kokonaispalvelun. Tässä työssä yhteistyökumppaneinamme ovat Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Ilmarinen ja OP-Henkivakuutus, mikä mahdollistaa myös eläke- ja henkivakuutusten saamisen Pohjantähden kautta. Arvostamme myös avointa vuorovaikutusta kaikkien sidosryhmiemme välillä.

Vuosi 2008 on alkanut suotuisasti ja olemme saamassa päätepisteeseen monia pitkään työn alla olleita hankkeita. Osittain uudistetut työmenetelmät vakiintuvat tutuksi toimintatavaksi. Tavoitteemme on olla aito vaihtoehto suomalaiselle vakuutusasiakkaalle tarjoamalla erittäin kattava vakuutusturva ja hyvä henkilökohtainen palvelu eri puolilla Suomea.

Esitän lämpimät kiitokset hyvästä yhteistyöstä asiakkaillemme, yhteistyökumppaneillemme ja kaikille pohjantähtiläisille.

Hämeenlinnassa huhtikuussa 2008

Petri Suni
toimitusjohtaja

Konserni lyhyesti

TULOSANALYYSI

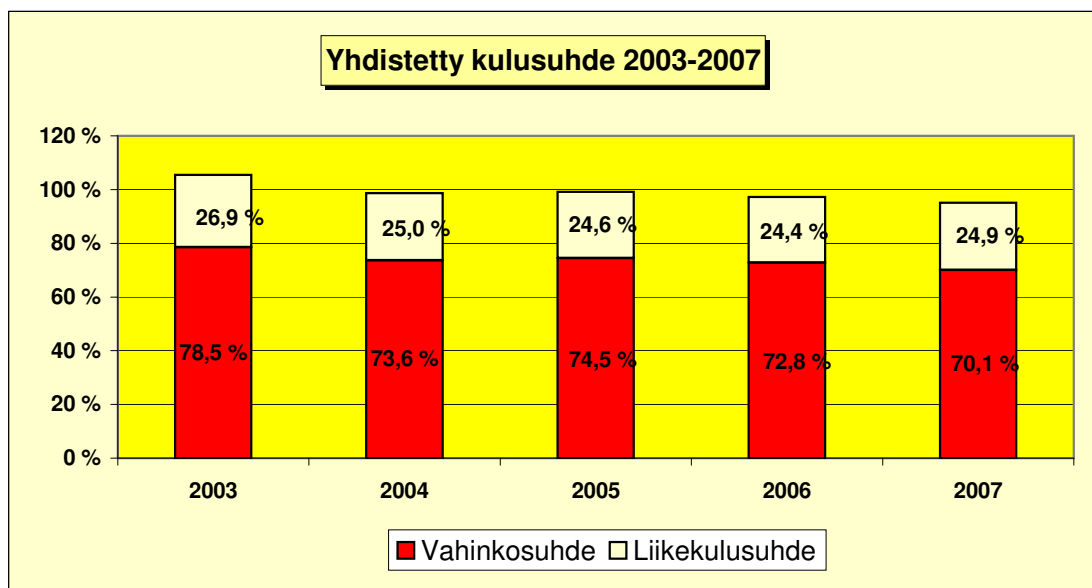
KONSERNI

1000 euroa	2007	2006	2005	2004	2003
Vakuutusmaksutuotot	68 088	67 573	63 789	60 473	56 903
Korvauskulut	-47 749	-49 208	-47 518	-44 529	-44 659
Liikekulut	-16 962	-16 508	-15 689	-15 143	-15 319
Muut vakuutustekniset tuotot ja kulut	-32	-31	-30	-29	-27
Vakuutustekninen kate	3 345	1 826	552	772	-3 102
Sijoitustuotot / -kulut	1 042	4 271	4 415	493	161
Liikevoitto / -tappio	4 387	6 097	4 967	1 265	-2 941
Tasoituspääomien muutokset	-2 637	-1 089	0	0	0
Sijoitusten arvonnousut / oikaisut	0	0	0	0	0
Voitto / tappio ennen satunnaisia	1 750	5 008	4 967	1 265	-2 941

TUNNUSLUVUT

KONSERNI

	2007	2006	2005	2004	2003
Liikevaihto	78 433	80 297	75 953	69 688	65 666
Kokonaisvakuutusmaksutulot	74 521	75 291	71 474	66 757	63 402
Liikevoitto (tappio)	4 387	6 097	4 967	1 265	-2 941
liikevaihdosta	5,6 %	7,6 %	6,5 %	1,8 %	-4,5 %
Tilikauden voitto (tappio)	1 284	3 821	3 976	1 271	-1 688
Vahinkosuhte	70,1 %	72,8 %	74,5 %	73,6 %	78,5 %
Liikekulusuhde	24,9 %	24,4 %	24,6 %	25,0 %	26,9 %
Yhdistetty kulusuhde	95,0 %	97,3 %	99,1 %	98,7 %	105,4 %
Toimintapääoma	25 294	24 059	20 768	16 593	21 793
Tasoituspääoma	3 726	1 089	0	0	0
Vakavaraisuuspääoma	29 020	25 148	20 768	16 593	21 793
vastuuvielasta	33,0 %	30,9 %	28,4 %	25,0 %	35,3 %
Vastuunkantokyky	42,6 %	37,2 %	32,6 %	27,4 %	38,3 %
Toimintapääomavaatimus	12 261	12 096	11 564	10 686	9 200
Oman pääoman tuotto % (käyvin arvoin)	13,9 %	16,7 %	18,3 %	2,7 %	-18,9 %
Kokonaispääoman tuotto % (käyvin arvoin)	7,5 %	7,0 %	5,4 %	2,2 %	-2,2 %
Omavaraisuusaste (käyvin arvoin)	19,4 %	20,0 %	18,9 %	16,9 %	16,0 %

Pohjantähti lyhyesti

TULOSANALYYSI

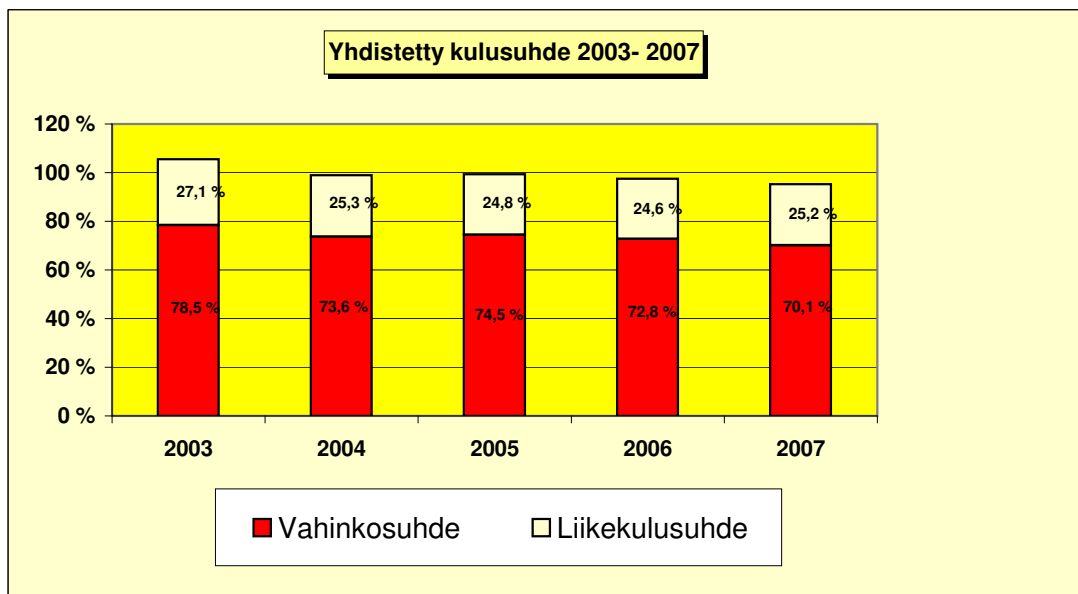
EMOYHTIÖ

1000 euroa	2007	2006	2005	2004	2003
Vakuutusmaksutuotot	68 088	67 573	63 789	60 473	56 903
Korvauskulut	-47 749	-49 208	-47 518	-44 529	-44 659
Liikekulut	-17 132	-16 650	-15 828	-15 289	-15 409
Muut vakuustekniset tuotot ja kulut	-32	-31	-30	-29	-27
Vakuustekninen kate	3 176	1 684	413	626	-3192
Sijoitustuotot / -kulut	1 445	4 632	2 875	641	295
Liikevoitto / -tappio	4 621	6 316	3 288	1 267	-2 897
Tasotusmäärän muutos	-2 637	-1 089	0	0	0
Arvonkorotukset / oikaisut	0	0	0	0	0
Voitto / tappio ennen satunnaiseriä	1 984	5 227	3 288	1 267	-2 897

TUNNUSLUVUT

EMOYHTIÖ

	2007	2006	2005	2004	2003
Liikevaihto	78 678	80 511	75 669	70 158	65 691
Kokonaisvakuutusmaksutulo	74 521	75 291	71 474	66 757	63 402
Liikevoitto (tappio)	4 621	6 316	3 288	1 267	-2 897
liikevaihdosta	5,9 %	7,8 %	4,3 %	1,8 %	-4,4 %
Tilikauden voitto (tappio)	1 512	4 037	2 662	1 343	-1 690
Vahinkosuhte	70,1 %	72,8 %	74,5 %	73,6 %	78,5 %
Liikekulusuhde	25,2 %	24,6 %	24,8 %	25,3 %	27,1 %
Yhdistetty kulusuhde	95,3 %	97,5 %	99,3 %	98,9 %	105,6 %
Toimintapääoma	25 294	24 059	20 768	16 593	21 793
Tasotusmäärä	3 726	1 089	0	0	0
Vakavaraisuuspääoma	29 020	25 148	20 768	16 593	21 793
vastuuvielasta	33,0 %	30,9 %	28,4 %	25,0 %	35,3 %
Vastuunkantokyky	42,6 %	37,2 %	32,6 %	27,4 %	38,3 %
Toimintapääomavaatimus	12 261	12 096	11 564	10 686	9 200
Oman pääoman tuotto %	17,4 %	24,8 %	27,0 %	0,6 %	-23,7 %
Kokonaispääoman tuotto %	7,5 %	6,9 %	6,2 %	1,7 %	-2,8 %
Omavaraisuusaste	17,4 %	18,1 %	16,8 %	14,7 %	14,5 %

TOIMINTAKERTOMUS VUODESTA 2007

Pohjantähti Keskinäisen Vakuutusyhtiön vuoden 2007 tulosta epävakaassa sijoitusmarkkinatilanteessa voidaan pitää hyvänä. Maksutulo kehittyi tasaisesti ja tehokkaan riskinhallinnan ansiosta vahinkomeno säilyi kohtuullisena. Yhtiön liikekulujen kasvu pysyi maltillisena. Sijoitusympäristö oli haastava Yhdysvaltojen subprime-lainojen luottotappioista alkaneiden markkinahäiriöiden vuoksi.

Tulos

Emoyhtiön tulos muodostui 1,5 M€ voitolliseksi. Konsernin tulos oli 1,3 M€ voitollinen. Yhtiön vertailukelpoinen maksutulo oli 77,5 M€, (74,7 M€) mikä merkitsi 3,8 %:n kasvua. Lakimuutoksen myötä kirjauskäytäntö muuttui siten, että lakisääteisten vahinkovakuutuslajien jakojärjestelmämaksuja ei 1.1.2007 alkaen sisällytetä maksutuloon. Vastaavasti maksettuihin korvauksiin ei ole sisällytetty lakisääteisten lajien jakojärjestelmäkorkvauksia.

Vahinkosuhte oli 70,1 % ja liikekulusuhde 25,2 %. Yhdistetty kulusuhde vuoden 2007 osalta on 95,3 %. Sijoitustuottojen määrä laski edellisvuoteen verrattuna epävakaasta markkinatilanteesta johtuen.

Hallinto

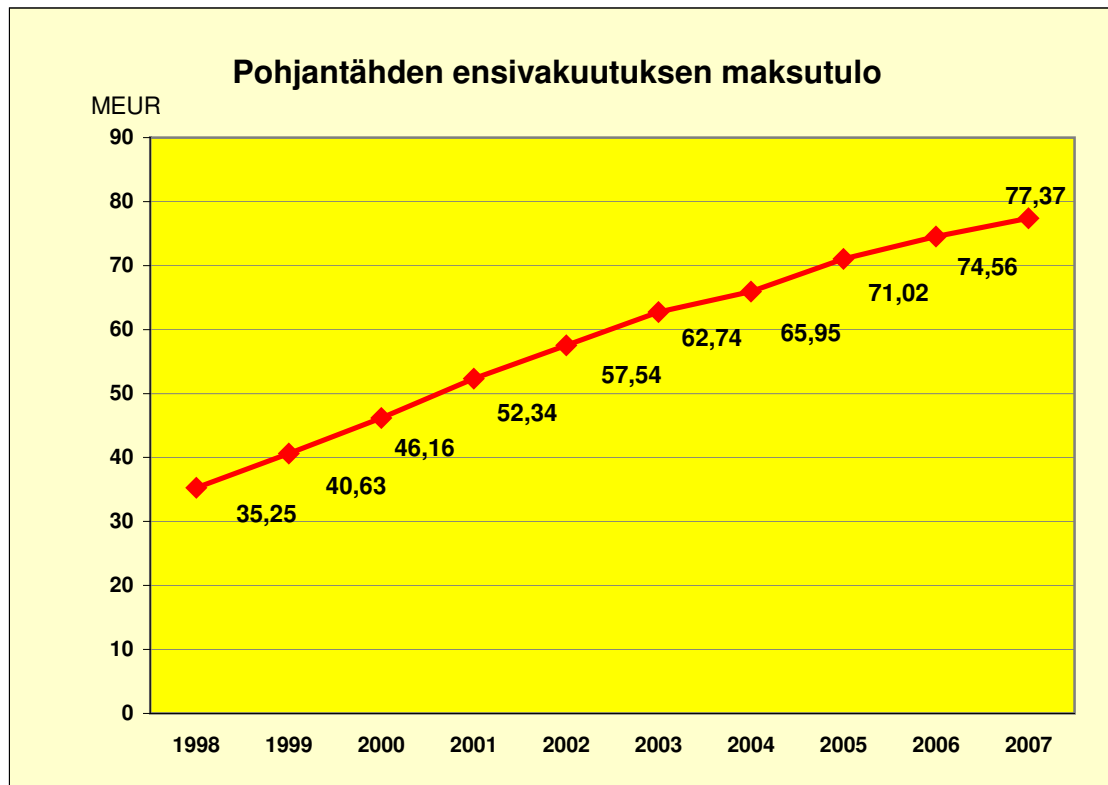
Pohjantähti Keskinäisen Vakuutusyhtiön varsinainen yhtiökokous pidettiin 7.5.2007. Kokouksessa oli edustettuina kaksikymmentäkolme asiakasta kolmentoista kokoukseen osallistuneen henkilön edustamina.

Hallituksen jäseniä olivat kuluneen toimintavuoden ajan johtaja Kirsi Hokka, pääsihteeri Pentti Kotoaro, markkinointipäällikkö Ilkka Saarinen, varatoimitusjohtaja Jaakko Tuomikoski ja talousneuvos Seppo Vekka. Hallituksen puheenjohtajana on toiminut Jaakko Tuomikoski. Hallitus piti toimintavuoden aikana kolmetoista kokousta.

Yhtiön toimitusjohtajana toimi Eero Ylä-Soininmäki 31.5.2007 saakka ja 1.6.2007 alkaen toimitusjohtajana on toiminut Petri Suni.

Maksutulo

Ensivakuutuksen vertailukelpoinen maksutulo oli 77,4 M€ ja se kasvoi edellisvuoteen verrattuna 3,8 %. Tilikauden vakuutusmaksutulosta lakimuutoksen vuoksi vähennetyt jakojärjestelmämaksut olivat 3,6 M€. Kasvua oli tapaturma- ja ajoneuvovakuutuksissa. Huomattavaa kasvua oli myös yksityistalouksien omaisuusvahinkovakuutuksissa Pohjantähtiturva kodille – tuotteen vilkkaan myynnin ansiosta.

kuva 1. Maksutulon kehitys 1998-2007

Korvaukset

Pohjantähden vahinkosuhte säilyi edelleen hyvänä korvauskulun kasvaessa ainoastaan 0,8 %. Maksetut korvaukset kasvoivat 2,9 %. Maksetuista korvauksista vähennettyjen jakojärjestelmäkorvausten osuus oli 3,6 M€. Koko liikkeen osalta korvaussuhde parani. Riskienhallinnalliset toimenpiteet edistivät korvaussuhteiden parantumista.

Korvausvastuu

Pohjantähden omalla vastuulla oleva ensivakuutuksen korvausvastuu oli 64,2 M€ (57,6 M€). Yksityisen tapaturma-, sairaus- ja oikeusturvavakuutuksen korvausvastuun laskuperusteiden muutos kasvatti korvausvastuuta 0,66 M€.

Saadun jälleenvakuutuksen korvausvastuu oli 0,2 M€ (0,2 M€). Yhteistakuuerä oli 0,8 M€ (0,8 M€). Tasoitusvastuuseen siirrettiin 2,6 M€ ja se on 3,7 M€.

Vahinkosuhde

Pohjantähden osalta vuosi 2007 oli hyvä. Vahinkosuhde laski 70,1 %:iin (72,8 %).

Liikekulut

Yhtiön kokonaisliikekulut (sis. poistot) olivat 23,4 M€ (22,6 M€) ennen menevän jälleenvakuutuksen palkkioita. Kasvua edellisvuodesta oli 3,3 % (6,6 %). Liikekulusuhde oli 25,2 % (24,6 %) ja yhdistetty kulusuhde oli 95,3 % (97,5 %). Liikekuluista suurimman osan muodostavat henkilöstökulut, joiden osuus on lähes 65 %.

Sijoitustoiminta

Vuonna 2007 Pohjantähdellä oli mahdollisuus allokoida sijoituksia edellisvuotta enemmän paremman tuotto-odotuksen omaaviin sijoitusmuotoihin, kuitenkin riskitaso tiedostaen. Suoraa pörssikauppaa ei käyty vuoden aikana. Yrityslainojen kysyntä oli vähäistä lainamarkkinoilla vallinneen kovan kilpailun vuoksi.

Sijoitustoiminnalle vuosi 2007 oli kaksijakoinen ja edellisvuotta haastavampi. Korkotaso nousi EMU-alueella pitkiä valtionlainoja lukuun ottamatta vuoden lopulle saakka. USA:ssa korkotaso kääntyi vahvaan laskuun loppuvuodesta, mikä kasvatti EMU-alueen ja USA:n välistä korkoeroa. Samaan aikaan dollari heikentyi suhteessa euroon. Korkotuotteiden hinnoittelussa ja näin ollen tuoton muodostumisessa korkotason muutosta merkittävämmäksi seikaksi nousi luottoriskin hinnoittelu. Korkeero valtionlainojen ja niitä riskipitoisempien instrumenttien välillä kasvoi erittäin nopeasti poikkeuksellisen suureksi. Yhdysvaltojen subprime-lainojen vaikeuksista alkanut luottolama koetteli erityisesti rahoitus- ja finanssisektoria. Korkotuotteiden kasvanutta riskiä pienennettiin nostamalla lyhyen koron sijoitusten osuutta sijoitusallokaatioissa.

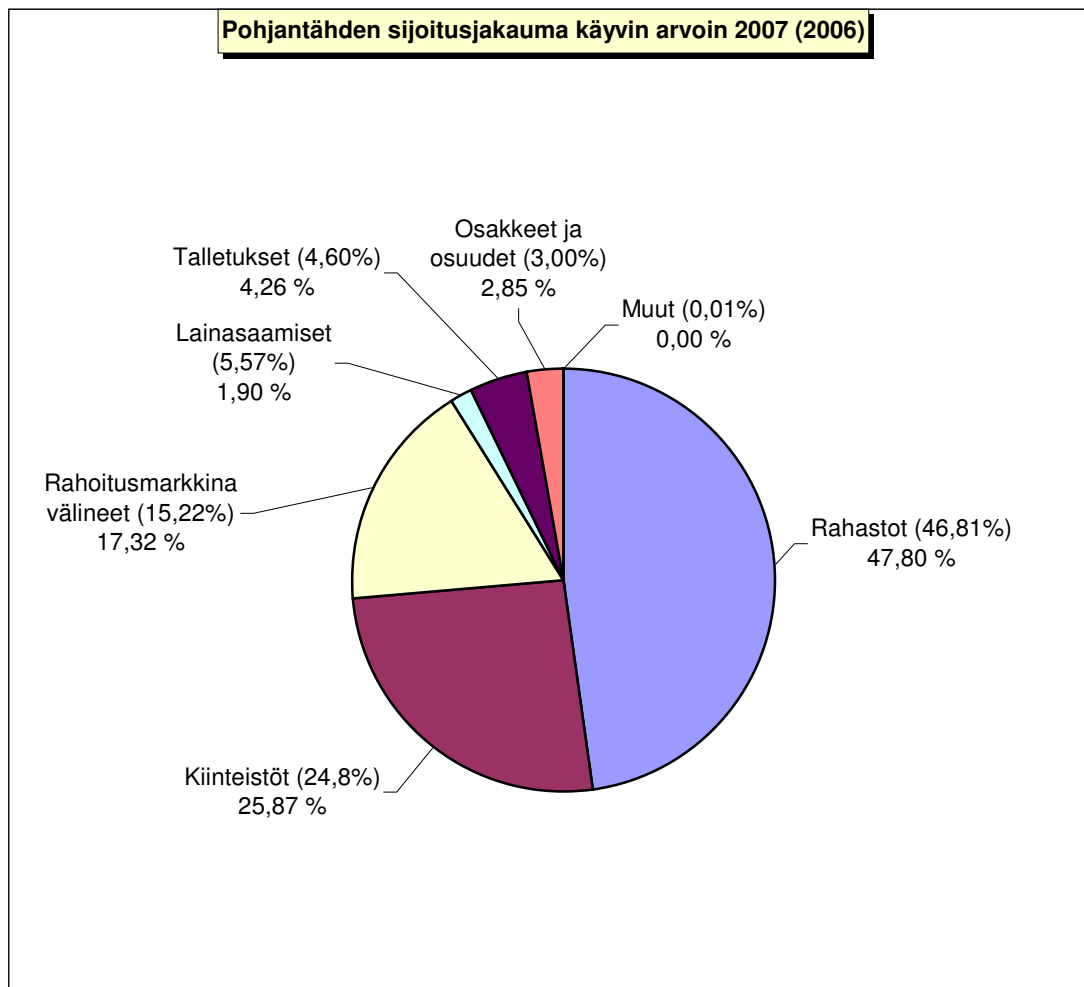
Osakesidonnaiset sijoitukset tuottivat jopa odotettua paremmin vuoden 2007 alkupuoliskolla. Vuoden jälkipuoliskolla korkomarkkinoiden ongelmat heijastuivat myös osakemarkkinoihin, mikä painoi osakesidonnaisten tuotteiden vuosituoton erittäin vaatimattomaksi.

Poikkeuksellisessa sijoitusympäristössä kiinteistöt antoivat vakaata tuottoa, kun vuokraamattoman tilan osuus pysyi tavanomaisella tasolla, noin 3 %:ssa.

Emoyhtiön sijoitustoiminnan nettotuotto käyvin arvoin oli 3,5 M€ (4,0 M€), joka osoittaa noin 3,5 % (4,5 %) tuottoa sitoutuneelle pääomalle.

Konsernin vuokratuotot olivat kaikkiaan 1,5 M€ (1,7 M€). Lähes kaikki tilat olivat vuokrattuina.

Omaisuus arvostettiin pääasiallisesti ulkopuolisten arvioitsijoiden aiemmin tekemien arvioiden ja pieneltä osin sisäisten arvioiden sekä laskennallisen tuottoarvomenetelmän perusteella.

kuva 2. Sijoitusjakauma käyvin arvoin

Kiinteistöjä ja kiinteistöosakkeita realisoitiin tasearvoltaan 1,0 M€:lla (0,9 M€) ja kaupoista muodostui voittoa 0,4 M€ (0,2 M€). Vuoden vaihteessa ei realisoitu positiivisia arvostuseroja.

Riskienhallinta ja sisäinen valvonta

Pohjantähden riskienhallinnan lähtökohtana on hallituksen hyväksymä riskienhallintasuunnitelma, joka sisältää toimintaohjeet ja valtuusrajat koskien vakuutusliikkeen, annettavan jälleenvakuutuksen ja sijoitustoiminnan järjestämistä.

Asianmukaisen sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä sekä lakien ja määräysten noudattamisesta vastaa kukin esimies omalla vastuualueellaan saamiensa ohjeiden ja valtuuksiensa puitteissa. Jokainen osasto vastaa osaltaan siitä, että vahvistettuja strategioita, suunnitelmia, sisäisiä sääntöjä ja hallintoelinten päätöksiä noudatetaan. Riskinoton rajat ja käytettävät mittarit määritellään erikseen kussakin toiminnossa. Lisäksi hallitus arvioi Vakuutusvalvontaviraston ohjeistuksen mukaisesti, onko sisäinen valvonta ja riskienhallinta asianmukaisesti järjestetty yhtiössä.

Pohjantähden riskienhallinnasta ja merkittävimmistä riskeistä kerrotaan tarkemmin tilinpäätöksen liitetiedoissa kohdassa: Riskienhallinta.

Sisäinen tarkastus on eriytetty operatiivisesta vakuutus- ja sijoitustoiminnasta. Se tukee organisaatiota arvioimalla ja kehittämällä organisaation riskienhallinta-, valvonta- ja hallintoprosessien tehokkuutta. Sisäisen tarkastuksen organisaatioasema, tehtäväalueet, vastuu ja toimivalta on määritelty hallituksen hyväksymässä toimintaohjeessa.

Yhteiskuntavastuu

Pohjantähdellä on omalta osaltaan vakuutuskentässä yhteiskunnallinen tehtävä lakisääteisten liikenne- ja tapaturmavakuutusten toimeenpanijana. Lisäksi yhtiö tarjoaa tuotteillaan asiakkailleen mahdollisuuden sosiaaliturvansa tarkoituksenmukaiseen täydentämiseen vapaaehtoisilla vakuutuksilla.

Koska yhtiö on keskinäinen yhtiö, se tarjoaa tuloksestaan osan etuna asiakkailleen vakuutusmaksukehityksen muodossa.

Yksi tärkeä vastuualue on työllistäminen ja työssä pitäminen. Pohjantähdessä pidetään huolta työntekijöistä monin eri tavoin. Yhtiön henkilöstöhallinto on laatinut tasa-arvosuunnitelman. Yritys tukee myös osaamisen kehittämistä ja toisaalta tarjoaa hyvät mahdollisuudet fyysisen kunnon ylläpitämiseen sekä hyvän mielen ja työvireyden säilyttämiseen sitä kautta. Yhtiö myös työllistää jatkuvasti uusia henkilöitä, joiden valinnassa osataan arvostaa työiän mukanaan tuomaa kokemusta ja toisaalta annetaan mahdollisuus nuorille osaajille.

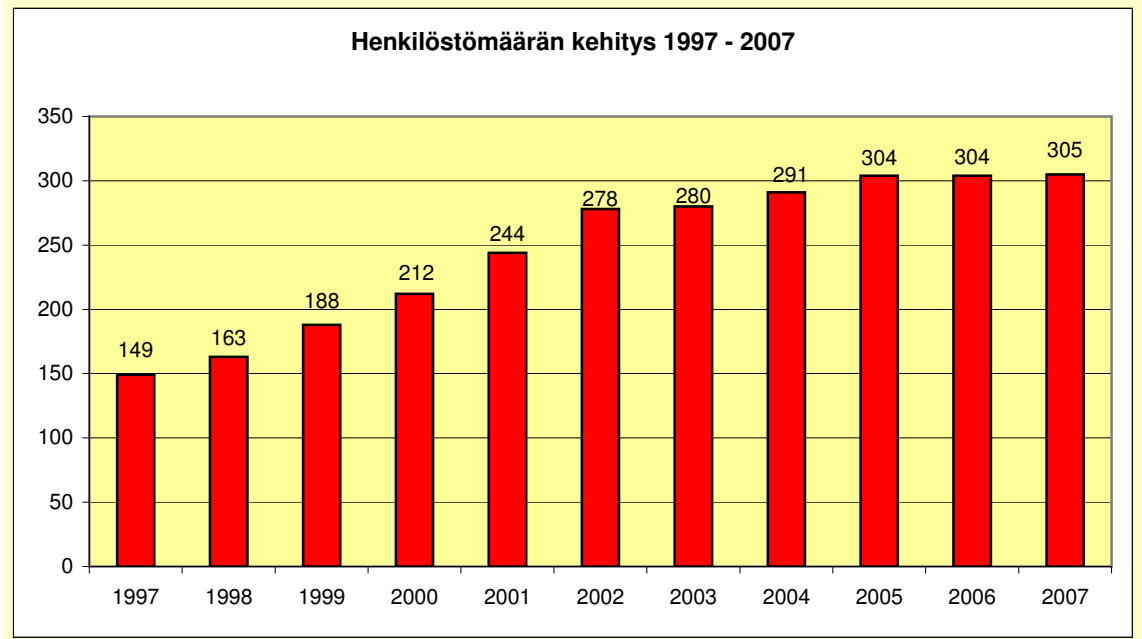
Ympäristö- ja tuotevastuu

Yhtiön toiminnalla ei ole välittömiä ympäristövaikutuksia, mutta kiinteistöjen omistajana pyritään ottamaan huomioon ko. toiminta-alueella asetetut vaateet.

Tuotevastuuta yhtiö toteuttaa vastaamalla siitä, että asiakkaalle räätälöidään riittävä ja oikein mitoitettu vakuutusturva Pohjantähden tuotevalikoimasta. Pohjantähti huolehtii jatkuvasti vastuunkantokyvystään, jotta kaikki asiakkaan vakuuttamat riskit pystytään kattamaan.

Henkilöstö ja organisaatio

Vuoden 2007 aikana yhtiön henkilöstömäärä kasvoi yhdellä henkilöllä. Tarkasteluvuoden lopussa yhtiössä työskenteli 305 henkilöä, joista määräaikaisia oli viisi. Yhtiön paikallista palvelua tukevan tavoitteen mukaisesti kasvoi palvelukonttorien henkilöstömäärä kuudella henkilöllä, ollen vuoden lopussa 150. Pääkonttorin henkilöstömäärä vastaavasti pieneni viidellä 155:een.

kuva 3. Henkilöstömäärän kehitys 1997- 2007

Henkilöstömittarien valossa, joita ovat mm. palvelusvuodet, ulkoinen vaihtuvuus ja sairauspoissaoloprosentti, sujui vuosi 2007 hyvin. Yhtiössä oli käytössä koko henkilöstöä koskeva tulospalkkiojärjestelmä, jonka perusteita tarkistetaan vuosittain. Erillisessä Henkilöstöraportissa on kuvattu vuotta 2007 henkilöstön ja henkilöstötoimintojen näkökulmasta tarkemmin.

Pohjantähden organisaatiota uudistettiin loppuvuodesta siten, että korvaustoiminta eriytettiin vakuutustuotannosta ja markkinoinnista vastaavasta toiminnasta.

Konserni

Pohjantähden konserniin kuuluu emoyhtiö Keskinäinen Vakuutusyhtiö Pohjantähden lisäksi pääasiassa kiinteistöyhtiöitä. Konserniin ovat kuuluneet Kiinteistö Oy Jyväskylän Kalevankatu 6, Vanajan Liikehuoneistot Oy, Kiinteistö Oy Reskan Kulma, Vlacq Oy ja Viisari-Invest Oy. Jälkimmäinen omistaa kokonaan Vanain Kiinteistö Oy:n ja puoliksi Kiinteistö Oy Vanha Skogsterin, josta yhtiö omistaa toisen puolen. Omistusosuus tamperelaisessa Kyttälänkontu Oy:ssä on noin 55 %. Vuoden aikana valmistui Asunto Oy Lempäälän Toimelanpuisto (omistusosuus noin 95 %). Pohjantähden omistukseen on keväällä 2008 valmistumassa toinen kerrostalokohde, Asunto Oy Lempäälän Toimelanhovi. Keskinäisen osakeomistuksen eliminoinnissa on käytetty hankintamenomenetelmää. Kiinteistöyhtiöiden rakennusten suunnitelman mukaiset poistot on kirjattu konsernitilinpäätöksessä.

Omistusyhteisyritykset

Asunto Oy Hämeenlinnan Hallituskatu 12:ssa yhtiön omistus on noin 22 %. Tätä ei ole yhdistetty konsernitilinpäätökseen.

Tilikauden jälkeiset tapahtumat ja tulevaisuuden näkymät

Vaikka vakavaraisuus on osakemarkkinahäiriöiden vuoksi heikentynyt kuluvana keväänä, on yhtiöllä edelleen mahdollisuus monipuolistaa sijoitusinstrumenttivalikoimaa ja tavoitella niiden avulla entistä parempaa suhteellista tuottoa.

Yhteistyö eläkevakuuttaja Keskinäisen Eläkevakuutusyhtiö Ilmarisen kanssa jatkuu vahvana. Se on merkittävää molemmille osapuolille. Ilmariselle Pohjantähti on tärkeä jakelukanava ja toisaalta Ilmarisen tuotteet täydentävät Pohjantähden vakuutuspalvelun eläkevakuutusten osalta ja näin voimme tarjota asiakkaillemme kokonaispalvelun. Lisäksi yhteistyö OP-Pohjola -ryhmän kanssa pitää sisällään vapaaehtoiset henki- ja eläkevakuutukset.

Oma pääoma ja rahastot

Yhtiökokouksen 7.5.2007 päätöksen mukaisesti toteutettiin takuupääoman osittainen takaisinmaksu ja 4.9.2007 maksettiin Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Ilmariselle 2.016.000 euroa eli 24 takuuosuutta vastaava summa. Takuupääoman määräksi jäi suorituksen jälkeen 8.064.000 euroa, mikä vastaa nimellisarvoltaan 96 kappaletta takuuosuuksia.

Edellä mainitun maksun suorittamisen edellytyksenä päätettiin yhtiökokouksessa muuttaa yhtiöjärjestyistä siten, että oli mahdollista siirtää takaisinmaksua vastaava määrä pohjarahastoon. Pohjarahasto nousi siten 2.520.563,78 euroon.

Hallituksen ehdotus voiton käytöstä

Tilikauden voitto verojen jälkeen oli 1.511.631 euroa. Takuupääoman omistajalle maksetaan voitonjakona takuupääoman korkoa 551.678 euroa.

Hallitus ehdottaa, että muilta osin tilikauden voitto siirretään voittovarojen tilille.

Emoyhtiön voitonjakokelpoiset varat ovat 7.090.236 euroa. Konsernin voitonjakokelpoiset varat ovat 4.588.419 euroa.

Hallituksen ehdottamat, tilinpäätöksen mukaiset rahastot ovat:

SIDOTTU OMA PÄÄOMA	
Pohjarahasto	2.520.563,58
Takuupääoma	8.064.000,00
VAPAA OMA PÄÄOMA	
Yhtiöjärjestyksen mukaiset rahastot	0,00
Muut rahastot	38.886,57
Ylijäämä	7.051.349,38
	<hr/>
	17.674.799,73

RAHOITUSLASKELMA

1000 euroa

	Konserni		Emoyhtiö	
	2007	2006	2007	2006
Liiketoiminnan rahavirta				
Saadut vakuutusmaksut	73 644	73 520	73 644	73 520
jälleenvakuuttajille maksettu osuus	-5 842	-5 884	-5 842	-5 884
Maksetut korvaukset	-44 427	-43 266	-44 427	-43 266
jälleenvakuuttajilta saatu osuus	8 585	3 721	8 585	3 721
Saadut korot	685	770	1 023	1 046
Saadut osingot	104	89	104	89
Saadut muut sijoitustulot ja tulot liiketoiminnan muista tuotoista	1 623	2 211	1 424	1 836
Maksut henkilöstökuluista	-14 245	-13 706	-14 245	-13 706
Muut maksut liiketoiminnan kuluista	-7 380	-6 830	-7 912	-7 243
Liiketoiminnan rahavirta ennen rahoituseriä ja veroja	12 747	10 625	12 354	10 113
Maksetut korot ja maksut muista liiketoiminnan rahoituskuluista	-360	-733	-262	-733
Maksetut välittömät verot	-1 748	-1 123	-1 748	-1 123
Rahavirta ennen satunnaisia eriä	10 640	8 769	10 344	8 257
Liiketoiminnan satunnaisista eristä johtuva rahavirta (netto)	-7	17	-7	17
Liiketoiminnan rahavirta	10 633	8 786	10 337	8 274
Investointien rahavirta				
Investoinnit sijoituksiin (pl. rahavarat)	-10 860	-16 926	-10 571	-16 730
Luovutustulot sijoituksista (pl. rahavarat)	5 596	9 184	5 430	9 533
Aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden sekä muun omaisuuden investoinnit ja luovutustulot (netto)	-1 790	-1 045	-1 675	-1 047
Investointien rahavirta	-7 053	-8 787	-6 816	-8 244
Rahoituksen rahavirta				
Lainojen nostot	0	0	0	0
Omien osakkeiden hankkiminen	-2 016	0	-2 016	0
Lainojen maksut	-777	-756	-767	-767
Maksetut osingot / takuupääoman korot ja muu voitonjako	-499	-118	-499	-118
Rahoituksen rahavirta	-3 292	-873	-3 282	-885
Rahavarat tilikauden alussa	1 383	2 257	1 303	2 157
Rahavarat tilikauden lopussa	1 670	1 383	1 541	1 303
Rahavarojen muutos	287	-874	239	-855

Tuloslaskelma 1.1.2007 - 31.12.2007

1000 euroa

	Konserni		Emoyhtiö	
	2007	2006	2007	2006
Vakuutustekninen laskelma - Vahinkovakuutus				
1 Vakuutusmaksutuotot				
Vakuutusmaksutulo	73 854	74 658	73 854	74 658
Jälleenvakuuttajien osuus	-5 799	-5 794	-5 799	-5 794
Vakuutusmaksuvastuun muutos	-16	-1 353	-16	-1 353
Jälleenvakuuttajien osuus	49	62	49	62
	68 088	67 573	68 088	67 573
2 Korvauskulut				
Maksetut korvaukset	-49 376	-47 978	-49 376	-47 978
Jälleenvakuuttajien osuus	8 356	4 547	8 356	4 547
Korvausvastuun muutos	-3 977	-5 790	-3 977	-5 790
Jälleenvakuuttajien osuus	-2 751	13	-2 751	13
	-47 749	-49 209	-47 749	-49 209
3 Yhteistakuuerän muutos	-32	-31	-32	-31
4 Liikekulut	-16 962	-16 508	-17 131	-16 650
Vakuutustekninen kate ennen tasoitusmäärän muutosta	3 345	1 825	3 177	1 684
Tasoitusmäärän muutos	-2 637	-1 089	-2 637	-1 089
Vakuutustekninen kate	708	737	540	595
Muu kuin vakuutustekninen laskelma				
5 Sijoitustoiminnan tuotot	3 928	6 359	4 173	6 573
6 Sijoitustoiminnan kulut	-2 887	-2 088	-2 728	-1 940
	1 042	4 271	1 445	4 632
Voitto (tappio) ennen satunnaisia eriä	1 750	5 008	1 985	5 227
Satunnaiset tuotot	0	0	0	0
Voitto (tappio) ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja	1 750	5 008	1 985	5 227
Tilinpäätössiirrot				
Poistoeron muutos	0	0	49	87
Vapaaehtoisten varausten muutos	0	0	25	5
Tuloverot				
Tilikauden verot	-422	-1 221	-441	-1 252
Aikaisempien tilikausien verot	-105	-30	-105	-30
Laskennallinen vero	67	69	0	0
Tilikauden voitto / tappio ennen vähemmistöosuutta	1 289	3 825	1 512	4 037
Vähemmistöosuus tilikauden tuloksesta	-4	-5	0	0
Tilikauden voitto (tappio)	1 285	3 821	1 512	4 037

TASE 31.12.2007

Vastaavaa

1000 euroa

	Konserni		Emoyhtiö	
	31.12. 2007	31.12. 2006	31.12. 2007	31.12. 2006
7 Aineettomat hyödykkeet				
Aineettomat oikeudet	1 427	1 717	1 414	1 704
Muut aineettomat hyödykkeet	186	184	96	104
Ennakkomaksut	1 682	1 370	1 682	1 370
Aineettomat hyödykkeet yhteensä	3 295	3 271	3 192	3 177
8 Sijoitukset				
8a Kiinteistösijoitukset				
Kiinteistöt ja kiinteistöosakkeet	22 648	21 099	17 442	16 668
Lainasaamiset saman konsernin yrityksiltä	0	0	6 289	5 311
Kiinteistösijoitukset yhteensä	22 648	21 099	23 732	21 980
Sijoitukset saman konsernin yrityksissä ja omistusyhteisyrityksissä				
Osakkeet ja osuudet saman konsernin yrityksissä	0	0	1 069	1 069
Sijoitukset osakkuusyrityksiin yhteensä	0	0	1 069	1 069
8b Muut sijoitukset				
Osakkeet ja osuudet	47 908	44 119	47 908	44 113
Rahoitusmarkkinavälineet	16 895	13 958	16 130	13 193
Kiinnelainasaamiset	219	3 704	219	3 704
Muut lainasaamiset	1 684	1 459	1 684	1 459
Talletukset	4 263	4 261	4 263	4 261
Muut sijoitukset yhteensä	70 969	67 502	70 203	66 730
Jälleenvakuutustalletesaamiset	0	9	0	9
Sijoitukset yhteensä	93 617	88 610	95 004	89 788
Saamiset				
Ensivakuutustoiminnasta				
Vakuutusentottajilta	12 830	12 462	12 830	12 462
Saamiset ensivakuutustoiminnasta yhteensä	12 830	12 462	12 830	12 462
Jälleenvakuutustoiminnasta	341	979	341	979
Laskennalliset verosaamiset	671	604	0	0
Muut saamiset				
Muut saamiset	2 339	2 443	2 344	2 447
Muut saamiset yhteensä	2 339	2 443	2 344	2 447
Saamiset yhteensä	16 181	16 489	15 515	15 888
9 Muu omaisuus				
Aineelliset hyödykkeet				
Koneet ja kalusto	1 158	1 314	1 158	1 314
Muut aineelliset hyödykkeet	62	61	62	61
Tavaravarastot	217	111	217	111
Aineelliset hyödykkeet yhteensä	1 437	1 486	1 437	1 486
Rahat ja pankkisaamiset	1 670	1 383	1 541	1 303
Muu omaisuus yhteensä	3 106	2 869	2 978	2 788
Siirtosaamiset				
Korot ja vuokrat	232	243	232	243
Muut siirtosaamiset	1 643	463	1 634	454
Siirtosaamiset yhteensä	1 875	705	1 867	697
Vastaavaa yhteensä	118 075	111 944	118 555	112 338

Vastattavaa

1000 euroa	Konserni		Emoyhtiö	
	31.12. 2007	31.12. 2006	31.12. 2007	31.12. 2006
10 Oma pääoma				
Pohjarahasto	2 521	505	2 521	505
Takuupääoma	8 064	10 080	8 064	10 080
Muut rahastot	39	39	39	39
Edellisten tilikausien voitto (tappio)	3 313	2 007	5 540	4 018
Tilikauden voitto (tappio)	1 285	3 821	1 512	4 037
Oma pääoma yhteensä	15 222	16 452	17 675	18 678
Vähemmistöosuus	1 968	1 906	0	0
Tilinpäätössiirtojen kertymä				
Poistoero	0	0	0	49
Vapaaehtoiset varaukset	0	0	66	91
Tilinpäätössiirtojen kertymä yhteensä	0	0	66	140
Vakuutustekninen vastuuvélka				
Vakuutusmaksuvastuu	24 029	24 014	24 029	24 014
Jälleenvakuuttajien osuus	-1 370	-1 321	-1 370	-1 321
Korvausvastuu	73 055	69 209	73 055	69 209
Jälleenvakuuttajien osuus	-8 621	-11 372	-8 621	-11 372
Tasotusmäärä	3 726	1 089	3 726	1 089
Yhteistakuuerä	834	801	834	801
Vakuutustekninen vastuuvélka yhteensä	91 653	82 419	91 653	82 419
Konsernireservi	26	0	0	0
Jälleenvakuutustallettevelat	0	409	0	409
Velat				
Ensivakuutustoiminnasta	1 131	972	1 131	972
Jälleenvakuutustoiminnasta	259	303	259	303
Eläkelainat	2 200	2 967	2 200	2 967
Muut velat	3 207	3 802	3 188	3 772
Laskennalliset verovelat	17	36	0	0
Velat yhteensä	6 814	8 080	6 778	8 014
Siirtovelat	2 392	2 679	2 383	2 678
Vastattavaa yhteensä	118 075	111 944	118 555	112 338

Tuloslaskelman liitteet

1000 euroa

2007 2006

1 Vakuutusmaksutulo

Ensivakuutus		
Kotimaasta	74 429	75 190
ETA valtioista	0	0
Muista valtioista	0	0
Yhteensä	74 429	75 190
Jälleenvakuutus	91	101
Vahinkovakuutus yhteensä	74 520	75 291
Vakuutusmaksutulo ennen jälleenvakuuttajien osuutta	74 520	75 291

Vakuutusmaksutulosta vähennetyt erät

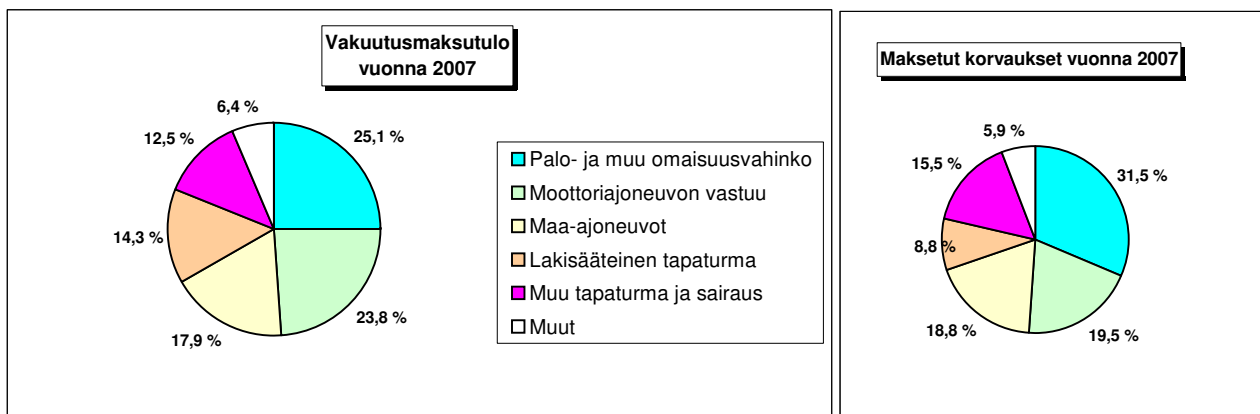
Vähennetty ennen tuloslaskelmaan merkitsemistä

Luottotappiot vakuutusmaksusaamisista	667	633
Jakojärjestelmämaksut	3 612	0
Vakuutusmaksuvero	12 177	11 782
Palosuojelumaksu	210	200
Liikenneturvallisuusmaksu	175	173
Työturvallisuusmaksu	184	174
Valtiolle perittävä sairaanhoitomaksu	0	0
Yhteensä	17 025	12 962

1.2 Maksutulon ja maksettujen korvausten erittely

VAKUUTUSLUOKKARYHMÄ	VAKUUTUSMAKSUTULO ¹⁾			MAKSETUT KORVAUKSET		
	2007	2007	2006	2007	2007	2006
Lakisääteinen tapaturma	10 524	12 338	11 717	4 321	6 031	4 730
Muu tapaturma ja sairaus	9 225	9 225	8 422	7 631	7 631	7 216
Moottoriajoneuvon vastuu	17 542	19 341	18 583	9 635	11 527	10 340
Maa-ajoneuvot	13 218	13 218	12 977	9 279	9 279	8 470
Meri- ja lentoalukset sekä raiteilla liikkuva kalusto ja kuljetus	397	397	375	186	186	224
Palo- ja muu omaisuusvahinko	18 511	18 511	18 261	15 510	15 510	13 978
Vastuu	2 549	2 549	2 523	1 335	1 335	1 474
Luotto ja takaus	4	4	10	5	5	11
Oikeusturva	1 349	1 349	1 283	1 063	1 063	1 163
Muut	444	444	404	323	323	260
ENSIVAKUUTUS YHTEENSÄ	73 763	77 375	74 557	49 286	52 889	47 866

1) Vakuutusmaksutulo luottotappioiden vähentämisen jälkeen

Tuloslaskelman liitteet
Vakuutusluokkaryhmäkohtainen tulos

1000 euroa

Vakuutusluokkaryhmä	vuosi	Vakuutusmaksu- tulo ennen jälleenvakuut- tajien osuutta	Vakuutus- maksutuotot ennen jälleenvakuut- tajien osuutta	Korvauskulut ennen jälleenvakuuttajien osuutta	Liikekulut ennen jälleenvakuut- tajien palkkioita ja voitto-osuuksia	Jälleenvakuuttajien osuus	Vakuutus-tekni- nen kate ennen yhteistakuuerän ja tasoitusmäärän muutosta
		1	2	3	4	5	6
Lakisääteinen tapaturma	2007	10 606	10 542	-5 943	-1 913	238	2 923
	2006	11 777	11 714	-6 381	-1 828	74	3 579
	2005	11 059	10 932	-8 391	-1 745	-244	551
Urheilijoiden tapaturma	2007	0	0	0	0	0	0
	2006	0	0	0	0	0	0
	2005	0	0	0	0	0	0
Muu tapaturma ja sairaus	2007	9 226	8 738	-8 564	-1 738	-83	-1 648
	2006	8 422	8 207	-7 528	-1 726	-65	-1 112
	2005	7 997	7 757	-6 474	-1 500	-51	-268
Moottori-ajoneuvovastuu	2007	18 152	18 231	-9 016	-3 401	219	6 034
	2006	19 152	18 087	-15 481	-3 295	994	305
	2005	18 518	17 293	-13 006	-3 322	75	1 041
Maa-ajoneuvot	2007	13 194	13 300	-9 313	-3 998	-70	-81
	2006	12 981	12 659	-8 583	-3 875	-60	140
	2005	12 268	11 975	-8 028	-3 800	-66	81
Alukset, ilma-alukset, raiteilla liikkuva kalusto ja kuljetus	2007	397	382	-189	-82	-1	111
	2006	375	364	-228	-82	0	53
	2005	360	350	-153	-80	-1	116
Palo- ja muu omaisuusvahinko	2007	18 508	18 309	-15 466	-5 374	13	-2 517
	2006	18 262	18 112	-12 194	-5 270	-1 110	-462
	2005	17 903	17 756	-14 632	-4 880	1 212	-543
Vastuu	2007	2 548	2 490	-2 066	-687	240	-23
	2006	2 523	2 444	-1 853	-681	-42	-132
	2005	2 103	2 066	-1 383	-657	-64	-38
Luotto ja takaus	2007	5	6	-5	-40	0	-38
	2006	10	8	-11	-37	0	-40
	2005	11	10	-5	-37	0	-31
Oikeusturva	2007	1 349	1 323	-1 257	-442	-50	-427
	2006	1 284	1 224	-1 285	-448	-1	-510
	2005	1 124	1 064	-1 071	-363	1	-370
Matka-apu	2007	0	0	0	0	0	0
	2006	0	0	0	0	0	0
	2005	0	0	0	0	0	0
Muut	2007	445	425	-1 396	-294	227	-1 038
	2006	404	385	-140	-292	-38	-85
	2005	341	335	-235	-227	-78	-205
ENSIVAKUUTUS YHTEENSÄ	2007	74 429	73 747	-53 215	-17 969	732	3 296
	2006	75 190	73 204	-53 685	-17 534	-249	1 736
	2005	71 683	69 539	-53 378	-16 611	784	333
Jälleenvakuutus	2007	91	91	-138	-40	0	-87
	2006	101	101	-83	-39	0	-21
	2005	-186	91	58	-39	0	110
YHTEENSÄ	2007	74 520	73 838	-53 353	-18 009	732	3 209
	2006	75 291	73 305	-53 769	-17 573	-249	1 714
	2005	71 497	69 630	-53 320	-16 650	784	443
Yhteistakuuerän muutos	2007						-32
	2006						-31
	2005						-30
Tasoitusmäärän muutos	2007						-2 637
	2006						-1 089
	2005						0
VAKUUTUS-TEKNINEN KATE	2007						540
	2006						595
	2005						413

Tuloslaskelman liitteet

1000 euroa

	Konserni		Emoyhtiö	
	2007	2006	2007	2006
3 Yhteistakuuerän muutos				
Yhteistakuuerä 1.1	-801	-771	-801	-771
muutos	-32	31	-32	31
Yhteistakuuerä 31.12	-834	-801	-834	-801
4 Liikekulut				
Vakuutusten hankintamenot				
ensivakuutuksen palkkiot	1 262	1 136	1 262	1 136
tulevan jälleenvakuutuksen palkkiot	3	5	3	5
muut vakuutusten hankintamenot	5 386	5 570	5 386	5 570
Vakuutusten aktivoitujen hankintamenojen muutos	0	0	0	0
Vakuutusten hoitokulut	7 495	7 228	7 495	7 228
Hallintokulut	3 695	3 492	3 864	3 634
Menevän jälleenvakuutuksen palkkiot	-878	-923	-878	-923
Yhteensä	16 962	16 508	17 131	16 650
Kokonaisliikekulut toiminnoittain				
Maksetut korvaukset	5 066	4 749	5 066	4 749
Liikekulut	16 962	16 508	17 131	16 650
Sijoitustoiminnan kulut	300	308	300	308
Muut kulut	0	0	0	0
Yhteensä	22 328	21 565	22 497	21 707
Erittelyt henkilöstökuluista, henkilöstöstä ja toimielinten jäsenistä				
Palkat ja palkkiot	11 363	10 897	11 363	10 897
Eläkekulut	2 028	1 867	2 028	1 867
Muut henkilösivukulut	1 083	928	1 083	928
Yhteensä	14 474	13 691	14 474	13 691
josta hallitukselle, hallintoneuvostolle ja toimitusjohtajalle suoritettavat palkat ja palkkiot	284	252	284	252
Toimitusjohtajan eläkeikä on 60 vuotta				
Toimitusjohtajalle, hallituksen jäsenille ja hallintoneuvoston jäsenille				
- myönnettyjä rahalainoja ei ollut				
- koskevia vakuuksia tai vastuusitoumuksia ei ole				
Henkilöstön keskimääräinen lukumäärä tilikauden aikana	310	308	310	308

Tuloslaskelman liitteet

Sijoitustoiminnan nettotuoton erittely

1000 euroa	Konserni		Emoyhtiö	
	2007	2006	2007	2006
5 Sijoitustoiminnan tuotot:				
Tuotot kiinteistösijoituksista				
Korkotuotot				
Konserniyrityksiltä	0	0	338	276
Muilta kuin konserniyrityksiltä	0,4	0,4	0	0
Muut tuotot				
Konserniyrityksiltä	0	0	37	36
Muilta kuin konserniyrityksiltä	1 708	1 780	1 580	1 692
Tuotot muista sijoituksista				
Osinkotuotot	104	89	104	89
Korkotuotot	683	857	683	857
Muut tuotot	317	1 139	317	1 138
<i>Tuotot yhteensä</i>	2 813	3 865	3 059	4 087
Palautuneet arvonalennukset	66	159	66	159
Myyntivoitot				
Konserniyrityksiltä	0	0	0	0
Muilta kuin konserniyrityksiltä	1 050	2 335	1 048	2 326
Yhteensä	3 928	6 359	4 173	6 573
6 Sijoitustoiminnan kulut:				
Kulut kiinteistösijoituksista				
Konserniyrityksiltä	0	0	706	615
Muilta kuin konserniyrityksiltä	979	1 028	505	607
Kulut muista sijoituksista	240	236	240	236
Korkokulut ja muut vieraan pääoman kulut				
Saman konsernin yrityksille	0	0	216	205
Muille kuin konserniyrityksille	216	205	0	0
<i>Kulut yhteensä</i>	1 435	1 469	1 667	1 662
Arvonalennukset ja poistot				
Arvonalennukset	752	212	752	212
Rakennusten suunnitelmapoistot	382	351	4	18
Myyntitappiot				
Saman konsernin yrityksille	0	0	0	3
Muille kuin konserniyrityksille	307	56	305	45
Yhteensä	2 875	2 088	2 728	1 940
Sijoitustoiminnan nettotuotto ennen arvonorotuksia ja niiden oikaisua	1 053	4 271	1 445	4 632
Sijoitustoiminnan nettotuotto tuloslaskelmassa	1 053	4 271	1 445	4 632
Osinkotuottoihin sisältyvä yhtiöveron hyvitys	0,0	0,0	0,0	0,0

Taseen liitteet

1000 euroa	Konserni		Emoyhtiö	
	2007	2006	2007	2006
7 Aineettomat hyödykkeet				
Aineettomat oikeudet	3 295	3 271	3 192	3 177
Aineettomat hyödykkeet yhteensä	3 295	3 271	3 192	3 177
Hankintameno 1.1	3 271	3 515	3 177	3 420
Lisäykset	949	638	936	638
vähennykset	-152	0	-152	0
Poistot	-772	-882	-769	-880
Hankintameno 31.12	3 295	3 271	3 192	3 177
9 Muu omaisuus				
Aineelliset hyödykkeet				
Koneet ja kalusto	1 158	1 314	1 158	1 314
Muut aineelliset hyödykkeet	62	61	62	61
Tavaravarastot	217	111	217	111
Aineelliset hyödykkeet yhteensä	1 437	1 486	1 437	1 486
Rahat ja pankkisaamiset	1 670	1 383	1 541	1 303
Muu omaisuus yhteensä	3 106	2 869	2 978	2 788
Koneet ja kalusto				
Hankintameno 1.1	1 314	1 500	1 314	1 500
Lisäykset	510	542	510	542
Vähennykset	-88	-147	-88	-147
Poistot	-578	-581	-578	-581
Hankintameno 31.12	1 158	1 314	1 158	1 314
Muut aineelliset hyödykkeet				
Hankintameno 1.1	61	61	61	61
Lisäykset	1	0	1	0
Vähennykset	0	0	0	0
Poistot	0	0	0	0
Hankintameno 31.12	62	61	62	61
Tavaravarastot				
Hankintameno 1.1	111	147	111	147
Lisäykset	1 250	1 042	1 250	1 042
Vähennykset	-1 144	-1 078	-1 144	-1 078
Poistot	0	0	0	0
Hankintameno 31.12	217	111	217	111

Taseen liitteet
Pohjantähti Keskinäinen Vakuutusyhtiö

1000 euroa				2007			2006		
8 Sijoitukset 31.12	Jäljellä oleva hankintameno	Kirjanpito-arvo	Käypä arvo	Jäljellä oleva hankintameno	Kirjanpito-arvo	Käypä arvo			
8a Kiinteistösisjoitukset									
Kiinteistöt	1 308	1 308	1 600	1 529	1 529	1 885			
Kiinteistöosakkeet saman konsernin yrityksissä	10 777	10 777	11 808	9 479	9 479	9 178			
Kiinteistöosakkeet omistusyhteisyyksissä	481	481	491	481	481	491			
Muut kiinteistöosakkeet	4 876	4 876	5 726	5 178	5 178	6 115			
	17 442	17 442	19 625	16 668	16 668	17 669			
Lainasaamiset saman konsernin yrityksiltä	6 289	6 289	6 289	5 311	5 311	5 311			
	23 732	23 732	25 914	21 980	21 980	22 980			
Sijoitukset saman konsernin yrityksissä									
Osakkeet ja osuudet	1 069	1 069	1 219	1 069	1 069	1 219			
	1 069	1 069	1 219	1 069	1 069	1 219			
8b Muut sijoitukset									
Osakkeet ja osuudet	47 908	47 908	49 518	44 113	44 113	44 926			
Rahoitusmarkkinavälineet	16 130	16 130	17 354	13 193	13 193	14 099			
Kiinnelainasaamiset	219	219	219	3 704	3 704	3 704			
Muut lainasaamiset	1 684	1 684	1 684	1 459	1 459	1 459			
Talletukset	4 263	4 263	4 263	4 261	4 261	4 261			
Jälleenvakuutustalleteesamiset	0	0	0	9	9	9			
	70 203	70 203	73 037	66 740	66 740	68 458			
	95 004	95 004	100 170	89 788	89 788	92 657			
Kirjanpitoarvo sisältää									
Tuloutettuja arvonorotuksia	1 122			1 123					
Muita arvonorotuksia	0			0					
	1 122			1 123					
Arvostusero (käyvän arvon ja kirjanpitoarvon erotus)	5 166			2 869					
1000 euroa				2007			2006		
8a Kiinteistösisjoitusten muutokset	Kiinteistöt ja kiinteistöosakkeet	Lainasaamiset saman konsernin yrityksiltä	Lainasaamiset omistusyhteisyyksiltä	Kiinteistöt ja kiinteistöosakkeet	Lainasaamiset saman konsernin yrityksiltä	Lainasaamiset omistusyhteisyyksiltä			
Hankintameno 1.1.	17 308	5 311	0	17 839	5 819	0			
Lisäykset	1 917	1 400	0	1 088	0	0			
Vähennykset	-1 109	-422	0	-1 619	-508	0			
Siirrot erien välillä	710	0	0	0	0	0			
Hankintameno 31.12.	18 115	6 289	0	17 308	5 311	0			
Kertyneet poistot 1.1.	-453	0	0	-435	0	0			
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot	-3	0	0	-14	0	0			
Tilikauden poistot	0	0	0	-4	0	0			
Kertyneet poistot 31.12.	-456	0	0	-453	0	0			
Arvonalentumiset 1.1.	-1 309	0	0	-1 309	0	0			
Vähennysten ja siirtojen arvonalentumiset	0	0	0	0	0	0			
Tilikauden arvonalentumiset	-29	0	0	0	0	0			
Arvonalentumisten palautukset	0	0	0	0	0	0			
Arvonalentumiset 31.12.	-1 339	0	0	-1 309	0	0			
Arvonkorotukset 1.1.	1 123	0	0	1 126	0	0			
Lisäykset	0	0	0	0	0	0			
Vähennykset	-1	0	0	-3	0	0			
Arvonkorotukset 31.12.	1 122	0	0	1 123	0	0			
Kirjanpitoarvo 31.12	17 442	6 289	0	16 668	5 311	0			
Omassa käytössä olevat kiinteistöt ja kiinteistöosakkeet	2007			2006					
Jäljellä oleva hankintameno	2 486			2 891					
Kirjanpitoarvo	2 486			2 891					
Käypä arvo	2 496			2 965					
Konserniyhteisöt	2007			2006					
Yhteisöjen lukumäärä	9			8					
Tilikauden voitto (tappio) yhteensä	1 531			4 078					
Yhteisöiden oma pääoma yhteensä	32 757			32 361					

Taseen liitteet

1000 euroa 10 Oman pääoman muutokset	Konserni		Emoyhtiö	
	2007	2006	2007	2006
Pohjarahasto 1.1.	505	505	505	505
Siirto pohjarahastoon	2 016	0	2 016	0
Pohjarahasto 31.12.	2 521	505	2 521	505
Takuupääoma 1.1.	10 080	10 080	10 080	10 080
Takuupääoman takaisinmaksu	-2 016	0	-2 016	0
Takuupääoma 31.12.	8 064	10 080	8 064	10 080
Arvonkorotusrahasto 1.1.	0	0	0	0
Tilikauden vähennys	0	0	0	0
Arvonkorotusrahasto 31.12.	0	0	0	0
Voitonjakokelpoinen oma pääoma				
Yhtiöjärjestyksen mukaiset rahastot 1.1.	0	0	0	0
Ed. tilikausien voittoon / tappioon	0	0	0	0
Yhtiöjärjestyksen mukaiset rahastot 31.12.	0	0	0	0
Muut rahastot 1.1.	39	39	39	39
Edellisten tilikausien voittoon/tappioon	0	0	0	0
Hallituksen käyttövaroista maksetut erät - lahjoitukset	0	0	0	0
Muut rahastot 31.12.	39	39	39	39
Voittovarot 1.1.	5 828	2 125	8 055	4 136
Siirto yhtiöjärjestyksen mukaisiin rahastoihin	0	0	0	0
Siirto pohjarahastoon	-2 016	0	-2 016	0
Takuupääoman korko	-499	-118	-499	-118
Muihin rahastoihin	0	0	0	0
Tilikauden voitto/tappio	1 285	3 821	1 512	4 037
Voittovarot 31.12.	4 598	5 828	7 051	8 055
Voitonjakokelpoinen oma pääoma 31.12.	4 637	5 867	7 090	8 094
Oma pääoma 31.12.	15 222	16 452	17 675	18 678
Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset	66	140	0	0
- edellisten tilikausien tulokseen	103	164	0	0
- tilikauden tulokseen	-55	-61	0	0
- verovelkoihin	17	36	0	0
Laskelma voitonjakokelpoisista varoista				
Tilikauden voitto	1 285		1 512	
+ Yhtiöjärjestyksen mukaiset rahastot	0		0	
+ Muut rahastot	39		39	
+ Edellisten tilikausien voitto	3 313		5 540	
- Jakokelvottomat erät	-49		0	
Voitonjakokelpoiset varat yhteensä	4 588		7 090	

TILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISPERIAATTEET

1. Laskentaperiaatteet ja ryhmittelyt

Tilinpäätöksessä noudatetaan kirjanpitolakia ja sosiaali- ja terveysministeriön sekä vakuutusvalvontaviraston tilinpäätös määräyksiä ja -ohjeita.

Tuloslaskelma jaetaan vakuutustekniseen ja muuhun laskelmaan. Luottotappiot vähennetään jo ennen maksutulon esittämistä.

Tuloslaskelma tehdään toimintokohtaisesti. Liikekulut sekä kaluston ja pitkävaikutteisten menojen suunnitelman mukaiset poistot jaetaan toimintokohtaisesti tuloslaskelman eriin. Jako eriin tehdään käyttäen apuna työaikatutkimusta ja kustannusten jakoa kustannuspaikoille. Korvaustoiminnan hoitamiseen liittyvä liikekuluosuus ja suunnitelmapoistot sisällytetään maksettuihin korvauksiin ja vahinkojen selvittelykuluarvio korvausvastuun kautta korvausvastuun muutokseen. Sijoitustoiminnan hoitamiseen liittyvä liikekuluosuus lisätään sijoitustoiminnan kuluihin; kiinteistöjen hoidon osalta niiden kuluihin ja kaiken muun sijoittamisen osalta yhtenä eränä muihin sijoitustoimen kuluihin. Tuloslaskelman muihin kuluihin siirretään muusta toiminnasta aiheutuneet kulut. Liikekuluiksi tuloslaskelmaan jää vakuutusten hankinnan ja hoidon sekä yleishallinnon kulut. Vakuutusalaan liittyvät palvelupalkkiot on kirjattu vastaavasti vähentämään liikekuluja. Rakennusten ja niiden ainesosien suunnitelmapoistot esitetään sijoitustoiminnan kuluina. Suunnitelman ylittävät/alittavat poistot tulevat omalle rivilleen. Tilinpäätöksen liitetiedoissa esitetään lisäksi erittelyt ja yhteenvedot kuluista.

Taseen ryhmittely on aineettomat hyödykkeet, sijoitukset, saamiset, muu omaisuus ja siirtosaamiset. Kiinteistö sijoitukset, mukaan lukien kiinteistöyhtiömuotoiset konserniyhtiöt, erotetaan omaksi ryhmäksi. Osakkuusyhtiöihin ja omistusyhteisyhtiöihin tehdyt sijoitukset esitetään omina ryhminään muista sijoituksista erillään.

Konserniyhtiöinä käsitellään ne yhtiöt, joista tytäryhtiöiden kanssa omistetaan yli 50 prosenttia. Omistusyhteisyhtiöitä ovat sellaiset yritykset, joista omistetaan 20 - 50 prosenttia. Osakkuusyhtiöitä näistä ovat liiketoimintaa harjoittavat yritykset.

Konserniyhtiöt yhdistetään hankintamenomenetelmällä ja osakkuusyhtiöt yhdistetään konsernitilinpäätökseen pääomaosuusmenetelmällä osakkuusyhtiöiden viimeksi laadittujen tilinpäätösten pohjalta. Kiinteistöyhtiömuotoisia yrityksiä ei pidetä osakkuusyhtiöinä ja niitä ei yhdistetä konsernitilinpäätökseen. Osakkuusyhtiöiden merkitys tulokseen ja taloudelliseen asemaan on vähäinen.

Vuoden 2007 alusta lakisääteisten vahinkovakuutusten maksutuloon ei lakimuutoksesta johtuen sisällytetä jakojärjestelmämaksuja eikä näiden perusteella maksettuihin korvauksiin jakojärjestelmäkorkvauksia.

2. Sijoitusten kirjanpitoarvo

Rakennuksista ja rakennelmista niiden tuloutetuista arvonkorotuksista ja ainesosista tehdään suunnitelmapoistot. Koska kiinteistöyhtiöt eivät tee suunnitelmapoistoja rakennuksista, tehdään ne konsernituloslaskelmassa. Hankintamenoon sisällytetään hankinnasta aiheutuneet muuttuvat menot. Kiinteistöosakkeet sekä maa- ja vesialueet esitetään taseessa hankinnasta aiheutuneiden muuttuvien menojen tai niitä alemman käyvän arvon määräisenä. Joidenkin kiinteistösijoitusten arvoja on aiempina vuosina korotettu.

Sijoitusomaisuudeksi katsottavat muut osakkeet ja osuudet esitetään taseessa hankinnasta aiheutuneiden muuttuvien menojen tai niitä alemman käyvän arvon määräisenä. Osakkeet katsotaan myydyksi siinä järjestyksessä kuin ne on hankittu.

Rahoitusmarkkinavälineitä ovat joukkovelkakirjat ja muut rahamarkkinavälineet. Rahoitusmarkkinavälineet esitetään hankintamenoon tai tätä pysyvästi alemman todennäköisen arvon määräisenä eikä korkotason vaihtelusta aiheutuvia arvomuutoksia kirjata. Rahoitusmarkkinavälineiden nimellisarvon ja hankintahinnan erotus jaksotetaan korkotuotoiksi tai niiden vähennykseksi rahoitusmarkkinavälineen juoksu-aikana. Vastaerä merkitään hankintamenoa lisäykseksi tai vähennykseksi.

Vaihtovelkakirjan vaihdettavan instrumentin tai indeksiin sidotun lainan indeksin arvon lisäksi otetaan huomioon liikkeellelaskijan takaama arvo ja/tai vuosituotto diskontattuna tilinpäätöshetkelle.

Käyttöomaisuudeksi verotuksessa luetut osakkeet ja osuudet esitetään taseessa hankintamenoa määräisenä tai sitä alemman käyvän arvon määräisenä.

Saamisiksi luetut sijoitukset esitetään taseessa nimellisarvon tai tätä pysyvästi alemman todennäköisen arvon määräisenä.

Sijoituksista aikaisemmin tehdyt arvonalennukset palautetaan tulosvaikutteisesti hankintamenoa, jos käypä arvo nousee.

3. Sijoitusten käypä arvo ja arvostuserot

Tilinpäätöksen liitetiedoissa esitetään tase-eräkohtaisesti sijoitusten jäljellä oleva hankintameno, kirjanpitoarvo ja käypä arvo.

Kiinteistösijoitusten käypä arvo määritetään kiinteistökohteittain käyttäen paikkakuntakohtaisia hintatietoja ja tuottoarvomenetelmää. Tällöin otetaan huomioon tilojen käyttötarkoitus, ikä, kunto ja erityisominaisuudet sekä vuokrataso. Arvion suorittavat pääasiassa ulkopuoliset asiantuntijat. Myös yhtiön omat asiantuntijat osallistuvat arviointiin. Mikäli sijoitusomaisuuserän käypä arvo alittaa kirjanpitoarvon, tai omassa käytössä oleva erä merkittävästi ja pysyvästi, kirjataan arvonalennuksena, lisäpoistona tai arvonkorotuksen peruutuksena erotus.

Sijoitusomaisuudeksi luettujen arvopapereiden käypänä arvona käytetään vuoden viimeistä pörssikurssia, kun arvopaperi on noteerattu. Noteeraamattomien arvopapereiden käypänä arvona pidetään jäljellä olevaa hankintamenoa tai substanssiin pohjautuvaa arvoa.

Saamisten käypänä arvona pidetään nimellisarvoa tai tätä alemmaa todennäköistä arvoa.

4. Muun omaisuuden kuin sijoitusten kirjanpitoarvo

Aineettomat hyödykkeet ja kalusto esitetään taseessa suunnitelmapoistoilla vähennetyn hankintameno määräisenä. Hankintamenoon sisällytetään hankinnasta ja valmistuksesta syntyneet muuttuvat menot.

Vakuutusmaksusaamiset esitetään todennäköisessä arvossa, jolloin vakuutusmaksusaamisten nimellisestä arvosta vähennetään kokemusperäinen raukeaminen.

Muut saamiset merkitään taseeseen nimellisarvoon tai tätä pysyvästi alempaan todennäköiseen arvoon.

5. Sijoitusten arvonorotukset

Maa- ja vesialueiden, rakennusten ja arvopapereiden arvoja voidaan korottaa. Sijoitusomaisuudeksi luetun omaisuuden arvonorotukset kirjataan tuloslaskelmaan ja käyttöomaisuuden arvonorotukset arvonorotusrahoon taseeseen.

Jos arvonorotus osoittautuu aiheettomaksi, tuloutettu arvonorotus peruutetaan tuloslaskelmassa ja rahastoitunut arvonorotus peruutetaan taseen arvonorotusrahoista.

6. Suunnitelmapoistojen perusteet

Poistojen määrittämiseen on tehty ennalta poistosuunnitelma. Rakennuksista poistot tehdään kohdekohtaisesti

Asuin- ja toimistorakennukset	50 vuotta
Hotelli-, myymälä- ja teollisuusrakennukset	40 vuotta
Rakennusten ainesosat	EVL
Tuloutetut arvonorotukset	kuten rakennus
Rahastoidut arvonorotukset	ei poistoa

Aineettomien hyödykkeiden ja kaluston suunnitelman mukaiset poistot lasketaan hankintamenoista arvioidun taloudellisen käyttöiän mukaan tasapoistoin. Arvioidut poistoajat ovat:

Aineettomat oikeudet (atk-ohjelmien käyttöoikeudet)	5 vuotta
Muut pitkävaikutteiset menot	5 vuotta
Konttorikalusto	8 vuotta
Atk-kalusto	5 vuotta
Atk-kalusto (pienkoneet)	4 vuotta
Taulut	-
Autot	5 vuotta
Kentän kalusto	5 vuotta
Muu kalusto	5 vuotta
Rakennusten kalusto	EVL

7. Henkilökunnan eläkejärjestelyt

Henkilökunnan ja hallituksen luottamustoimessa olevien henkilöiden eläketurva on järjestetty TyEL -vakuutuksella, joka on kirjattu kuluksi. Yhtiömme eläkesäännössään lupaama lisäeläketurva on järjestetty sekä toimessa olevien henkilöiden että jo eläkkeellä olevien osalta vapaaehtoisella lisäeläkevakuutuksella, jonka eläkemenot on kirjattu kuluksi. Eläkevakuutusmaksut on kirjattu tuloslaskelmaan suoriteperusteella mukaisesti.

8. Ulkomaanrahan määräiset erät

Ulkomaanrahan määräiset liiketapahtumat kirjataan tapahtumapäivän kurssiin. Tilikauden päättyessä avoinna olevat ulkomaanrahan määräiset saamiset ja velat muutetaan euroksi tilinpäätöspäivän kurssiin. Sekä tilikaudella että tilinpäätöksessä syntyneet kurssivoitot ja -tappiot merkitään tuloslaskelmaan ao. tulojen ja menojen oikaisueriksi, tai sijoitustoiminnan tuotoiksi ja kuluiksi, jos kurssierot liittyvät talletuksiin tai rahoitustapahtumiin, tai niitä ei ole voitu kohdistaa.

9. Vakuutusten hankintamenot

Hankintamenoja ei aktivoida.

10. Vertailutietojen oikaiseminen

Ryhmittelyjen muuttuessa edellisen vuoden tilinpäätöstiedot oikaistaan vertailukelpoisiksi. Tuloslaskelman ja taseen ryhmittely muutetaan uusien tuloslaskelma- ja tasekaavojen mukaisiksi, samoin liitetiedot.

Liikekulut ja suunnitelmapoistot jaetaan toiminnoille yhtenäisillä periaatteilla. Vertailuvuoden vastuuvélkamuutoksia ei voida muuttaa muuttuneiden säännösten mukaisiksi.

11. Vapaaehtoiset varaukset ja poistoero/tilinpäätössiirrot

Kirjanpito- ja verolainsäädännön perusteella voi tilinpäätökseen kirjata vapaaehtoisia varauksia ja suunnitelman ylittäviä poistoja. Vuosittain tuloslaskelmaan kirjatut erät kerrytetään taseeseen omaksi eräkseen.

12. Varauksiin ja arvostuksiin liittyvä verovelka

Liitetiedoissa esitettyihin arvostuseroihin sisältyvää mahdollista verovelkaa ei ole tilinpäätöksessä esitetty erikseen velkana, koska arvonnkorotuksia ja arvostuseroja on tarkoitus tulouttaa vain kulukirjauksia vastaan. Sama koskee vapaaehtoisiin varauksiin ja poisteroon sisältyvää verovelkaa.

Verokanta oli vuosina 1999-2004 29 %, ja vuodesta 2005 alkaen 26 %.

13. Konsernitilinpäätös

Konsernitilinpäätökseen yhdistellään sellaiset yritykset, joiden äänivallasta emoyhtiö tytäryhtiöineen omistaa yli puolet. Tytäryhtiöt ovat pääosin kiinteistöyhtiöitä.

Konsernitilinpäätös laaditaan emoyhtiön ja tytäryhtiöiden tuloslaskelmien, taseiden ja liitetietojen yhdistelminä. Tällöin eliminoidaan yhtiöiden väliset saamiset ja velat, tuotot ja kulut, voitonjako sekä keskinäinen osakeomistus. Vakuutusmaksuja ja korvauksia ei kuitenkaan eliminoida. Vuoden aikana hankitut tytäryhtiöt yhdistellään hankintahetkestä lähtien ja vuoden aikana myytyjä yhtiöitä ei yhdistellä elleivät ne ole kuuluneet konserniin pääosaa vuotta, tulosvaikutuksen osalta. Tilikauden tuloksesta ja omasta pääomasta erotetaan vähemmistön osuus omaksi eräkseen.

Keskinäinen osakeomistus eliminoidaan hankintamenomenetelmää käyttäen. Syntynyt konserniaktiiva tai konserniosuus jaetaan tytäryhtiöiden siirtyville omaisuuserille ja poistetaan näiden poistosuunnitelman mukaan.

Tytäryhtiöiden taseissa osakkeiden hankinta-ajankohtana olleet arvonnkorotukset kohdistetaan edelleen kyseisiin omaisuuseriin. Emoyhtiön tytäryhtiöosakkeisiin tekemät arvonnkorotukset, arvonalennukset ja niiden muutokset peruutetaan konserni-

tilinpäätöksessä tai kohdistetaan tilalle tulevaan omaisuuteen ellei tytäryhtiöissä ole tehty vastaavia kirjauksia. Tällä varmistetaan arvostuksen muuttumattomuus konserni-tilinpäätöksen laatimisen vuoksi.

Osakkuusyritykset yhdistellään konsernitylinpäätökseen pääomaosuusmenetelmällä.

Tuloslaskelmaan lisätään konsernin osuus yhdisteltyjen osakkuusyritysten tuloksista. Taseessa osakkuusyritysten hankintameno ja konsernin vapaaseen omaan pääomaan lisätään konsernin osuus hankinnan jälkeen kertyneistä osakkuusyrityksen voitoista tai tappioista.

Konserniyhtiöt eivät ole tehneet suunnitelmapoistoja.

14. Lakisääteisten lajien jakojärjestelmän siirtymäkauden vaikutus tilinpäätöksen laatimisperiaatteisiin

Vuoden 2007 alusta lakisääteisen tapaturmavakuutuksen, liikennevakuutuksen, potilasvakuutuksen ja ympäristövakuutuksen jakojärjestelmäsäännöksiä muutettiin. Uusien säännösten mukaisesti 1.1.2007 lähtien vakuutusmaksutulosta vähennetään lakisääteisten vahinkovakuutuslajien jakojärjestelmämaksut sekä maksettuihin korvauksiin ei sisällytetä lakisääteisten lajien jakojärjestelmäkorvauksia.

Vakuutusmaksuvastuun purkautuminen (0,6 milj. EUR) merkitään vastuovelkaan liittyvänä laatimisperiaatteen muutoksena tilikauden tuloslaskelmaan. Korvausvastuiden ja tasoitusmäärän laskuperusteisiin ei tehty muutoksia.

Aikaisempien vuosien tasauserät sisällytetään aikaisemman säännöksen mukaisesti korvauskuluihin.

15. Vakuutustekninen vastuovelka

Vastuovelka lasketaan ennakkoon laadittujen laskentaperusteiden mukaisesti sekä tasoitusmäärän osalta sosiaali- ja terveysministeriön/vakuutusvalvontaviraston vahvistamien laskuperusteiden mukaisesti.

Jälleenvakuuttajien osuus vastuuelasta lasketaan jälleenvakuutus sopimusten mukaisesti.

Vakuutusmaksuvastuu sisältää tilinpäätöspäivän jälkeiseen aikaan kohdistuvan vakuutuskauden osuuden vakuutusmaksutulosta. Vakuutusmaksuvastuu on luonteeltaan siirtovelkaa (tuloennakkoa).

Korvausvastuu sisältää sattuneista vakuutustapahtumista ja niiden selvittelystä vielä maksamatta olevat erät. Korvausvastuu on luonteeltaan siirtovelkaa (menojäämää). Pienet korvaukset ja yhtiölle vielä ilmoittamattomat ovat vahingot varataan tilastollisin menetelmin. Korvausvastuun määrä on eläkeluotoisten korvausten ja eräiden muiden pitkäaikaisten vastuiden osalta laskettu nykyarvomenetelmällä.

Vuonna 2007 laskuperustekorko oli 3,5 % lakisääteisessä tapaturma-, vapaaehtoisessa tapaturma-, moottoriajoneuvon vastuun sekä vastuuvakuutuksessa.

Kollektiivivarausten laskuperusteita muutettiin vapaaehtoisessa tapaturmavakuutuksessa, sairausvakuutuksessa sekä oikeusturvavakuutuksessa.

Korvausvastuuseen kuuluu tasoitusmäärä, joka esitetään taseessa erikseen. Tasoitusmäärän tehtävänä on korvauskulujen vuosittaisen vaihtelun tasoittaminen ja vakuutusyhtiön vastuunkantokyvyn ylläpito. Tasoitusmäärä kasvaa, jos kuluvan vuoden vahinkosuhte alittaa aikaisempien vuosien keskiarvon, ja purkautuu, jos

kuluvan vuoden vahinkosuhde ylittää em. keskiarvon. Tasoitusmäärää on aina myös kasvatettava vuoden alun tasoitusmäärälle lasketulla neljän prosentin korolla.

Vakuutustekninen vastuvelka merkitään taseeseen nettoperiaatteella siten, että velan vähennyseränä esitetään jälleenvakuuttajien osuus. Velka ja siitä vähennetty saaminen eivät ole kuitattavissa keskenään, sillä velkoja ja velallinen eivät niissä ole samat.

Korvausvastuuna erillisenä esitetään yhteistakuuerä, joka on enintään kolme prosenttia lakisääteisen tapaturmavakuutuksen ja moottoriajoneuvon vastuun vakuutusmaksu- ja korvausvastuusta. Sitä korotetaan vuosittain neljän prosentin korolla. Yhteistakuuerän vuosimuutos kirjataan tuloslaskelmaan.

16. Takuupääoman korko

Takuupääoman korot jaetaan voitonjakokelpoista varoista.

17. Taloudellista kehitystä kuvaavat tunnusluvut

Tunnusluvut lasketaan seuraavien kaavojen mukaisesti.

Liikevaihto =

- + Vakuutusmaksutuotot ennen jälleenvakuuttajien osuutta
- + Sijoitustoiminnan tuotot
- + Muut tuotot
- + Myynnin yhteydessä realisoituneet tuloutetut arvonkorotukset

Vakuutusmaksutulo =

Vakuutusmaksutulo ennen jälleenvakuuttajan osuutta

Liikevoitto- tai tappio =

+/- Voitto tai tappio ennen tasoitusmäärän muutosta, sijoitusten arvonkorotuksia ja niiden oikaisua, satunnaiseriä ja veroja.

Oman pääoman tuotto käyvin arvoin (%) =

- +/- Voitto tai tappio ennen satunnaiseriä ja veroja
  - +/- Arvonkorotusrahastoon kirjattu arvonkorotus/peruutus
  - +/- Sijoitusten arvostuserotusten muutos
  - Verot
  - +/- Laskennallinen verovelan muutos arvostuseroista
-

x 100

- + Oma pääoma
- + Vähemmistöosuus
- +/- Sijoitusten arvostuserot
- Laskennallinen verovelka arvostuseroista
(vuoden alun ja tilinpäätöspäivän keskiarvo)

Kokonaispääomantuotto käyvin arvoin (%) =

- +/- Liikevoitto tai -tappio
- + Vieraan pääoman korot ja kulut
- + Vastuvelan perustekorko
- +/- Sijoitusten arvonkorotukset ja niiden oikaisu
- +/- Arvonkorotusrahastoon kirjattu arvonkorotus/ peruutus
- +/- Sijoitusten arvostuserotusten muutos

----- x 100
+ Taseen loppusumma
+/- Sijoitusten arvostuserot
+/-laskennallinen verovelan muutos arvostuseroista
(vuoden alun ja tilinpäätöspäivän keskiarvo)

Omavaraisuusaste käyvin arvo in (%) =

+/- Oma pääoma
+ Vähemmistöosuus
+/- Sijoitusten arvostuserot
- Laskennallinen verovelka arvostuseroista
----- x 100
+ Taseen loppusumma
+/- Sijoitusten arvostusero

Vahinkosuhte (%) =

Korvauskulut
----- x 100
Vakuutusmaksutuotot

Liikekulusuhde (%) =

Liikekulut
----- x 100
Vakuutusmaksutuotot

Yhdistetty kulusuhde (%) =

vahinkosuhte + Liikekulusuhde

Toimintapääoma =

+ oma pääoma ehdotetun voitonjaon vähentämisen jälkeen
+ tilinpäätössiirtojen kertymä
+/- sijoitusten arvostuserot
+/- laskennallinen verovelka
+ pääomalaina (Vakuutusvalvontaviraston luvalla)
- aineettomat hyödykkeet
- +/- muut asetuksella säädetyt erät

Vakavaraisuuspääoma =

+ Toimintapääoma
+ Tasoitusmäärä
+ Vähemmistöosuus

Vakavaraisuuspääoma vastuovelasta (%) =

Vakavaraisuuspääoma
----- x 100
Vakuutustekninen vastuovelka – tasoitusmäärä

Vastuunkantokyky (%) =

Vakavaraisuuspääoma
----- x 100
Vakuutusmaksutuotot 12 kuukaudelta

Tilintarkastuskertomus

Pohjantähti Keskinäisen Vakuutusyhtiön yhtiökokoukselle

Olemme tarkastaneet Pohjantähti Keskinäisen Vakuutusyhtiön kirjanpidon, tilinpäätöksen, toimintakertomuksen ja hallinnon tilikaudelta 1.1.2007 – 31.12.2007. Hallitus ja toimitusjohtaja ovat laatineet toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen, joka sisältää sekä konsernin että emoyhtiön taseen, tuloslaskelman, rahoituslaskelman ja liitetiedot. Suorittamamme tarkastuksen perusteella annamme lausunnon tilinpäätöksestä, toimintakertomuksesta ja emoyhtiön hallinnosta. Tilikauden aikana suoritetusta valvontatarkastuksesta on annettu erillinen kertomus.

Tilintarkastus on suoritettu hyvän tilintarkastustavan mukaisesti. Kirjanpitoa sekä tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimisperiaatteita, sisältöä ja esittämistapaa on tarkastettu riittävässä laajuudessa sen toteamiseksi, etteivät tilinpäätös ja toimintakertomus sisällä olennaisia virheitä tai puutteita. Hallinnon tarkastuksessa on selvitetty emoyhtiön hallituksen jäsenten sekä toimitusjohtajan toiminnan lainmukaisuutta osakeyhtiölain ja vakuutusyhtiölain säännösten perusteella.

Lausuntonamme esitämme, että tilinpäätös ja toimintakertomus on laadittu kirjanpitolaisten sekä tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimista koskevien muiden säännösten ja määräysten mukaisesti. Tilinpäätös ja toimintakertomus antavat kirjanpitolaisten tarkoitetulla tavalla oikeat ja riittävät tiedot konsernin sekä emoyhtiön toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta. Toimintakertomus on yhdenmukainen tilinpäätöksen kanssa. Tilinpäätös konsernitilinpäätöksineen voidaan vahvistaa sekä vastuuvapaus myöntää emoyhtiön hallituksen jäsenille sekä toimitusjohtajalle tarkastamaltamme tilikaudelta. Hallituksen esitys tuloksen käsittelystä on vakuutusyhtiölain mukainen.

Hämeenlinnassa 11. huhtikuuta 2008

Harri Pärssinen
KHT

Anu Ojala
KHT

HALLINTO 31.12.2007

HALLITUS

Jaakko Tuomikoski, varatoimitusjohtaja, Helsinki, (puheenjohtaja)
Kirsi Hokka, johtaja, Helsinki
Pentti Kotoaro, pääsihteeri, Helsinki
Ilkka Saarinen, markkinointipäällikkö, Janakkala
Seppo Vekka, talousneuvos, Hämeenlinna

JOHTORYHMÄ

Petri Suni, toimitusjohtaja
Merja Kumpulainen, laskenta- ja aktuaaritoimen johtaja, SHV
Pekka Määttä, johtaja, vakuutustoiminnot ja markkinointi
Maarit Reunanen, tiedotus- ja henkilöstöjohtaja
Petri J. Roininen, sijoitusjohtaja, korvauspalvelut, yhtiön lakimies
Seppo Turunen, tietohallintojohtaja

TILINTARKASTAJAT

VARSINAISET:

Harri Pärssinen, KTM, KHT, Espoo
Anu Ojala, KTM, KHT, Espoo

VARALLA:

Pekka Hietala, KTM, KHT, Helsinki
Ernst & Young Oy, Helsinki

VALVONTATILINTARKASTAJAT:

Harri Pärssinen, KTM, KHT, Espoo
Pekka Hietala, KTM, KHT, Helsinki (varalla)